

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Marie Rákosníková

Název práce: Komentovaný překlad: WEIL, Simone. *La Personne et le sacré. Écrits de Londres et dernières lettres*. Paris: Gallimard, 1957.

Annotated translation: Simone Weil. *La Personne et le sacré. Écrits de Londres et dernières lettres*. Paris: Gallimard, 1957.

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	1
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	1
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlady Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	2
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	2
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	3
Body celkem	9

Překlad filozofického eseje francouzské filozofky Simone Weilové. Z překladatelského hlediska jde o náročný text, vyžadující průpravu ve čtení a interpretaci filozofických textů. Na převod je nesnadný i jeho velmi hutný styl: text má místy charakter spíše nástinu základních myšlenek, tezí, jež by mohly být dále podrobněji rozepsány.

Překlad: při srovnání se zdrojovým textem je překlad provedený pečlivě, obsahuje pouze malé množství zásadních chyb. Často však jsou řešení nejednoznačná, což vyplývá z charakteru zdrojového textu. Jak překladatelka vysvětluje v Komentáři, rozhodla se v překladu věrně zachovat hlavní rysy zdrojového textu, zejména i jeho konciznost. Nešťastně tuto zvolenou metodu nazývá „doslovností“, jde spíše o maximální možnou věrnost bez unikání k explicitaci či rozvolněné reformulaci původních myšlenek.

Jelikož mně filozofické vzdělání chybí, v některých případech jsou i moje opravy spíše otázkami na možnost vhodnějšího řešení. Opravy jsou průběžně vpisovány v tištěné verzi práce, prakticky na každé straně, jak ale uvádím výše, ne všechny jsou však zásadní (některé doprovázím otazníkem).

Přes zvolenou metodu by někdy přece jen šlo překládat volněji (případně naopak ještě přesněji), viz například s. 13: frazém „dont elle se trouve le siège“ přeloženo jako „jehož je sídlem“ šlo by jako „je jí vlastní“; s. 14 (a 19) „habiter“ jako „v nich přebývá“ šlo by např. „mají v sobě“?; s. 15 v originále je „Rome“ femininum, oproti tomu české „Řím“ je maskulinum, proto by bylo vhodnější větu upravit „jenž je jako žena plna rouhání“ / „rouhající se žena“ a dále „[...] pohanka [...] pokřtěna“; níže na s. 15 je význam opačný: „síla je dostatečně účinná, jen když je zahalena do určitých idejí“ a „v nárocích na proletářský národ“; s. 16 „nadmíra lásky“ – vhodnější je „přemíra“, výraz „nadmíra SSJČ ani SSČ nezná, srov. příslovce „nadmíru“; s. 18 „oblast prostředních hodnot“ – „běžné hodnoty“?; s. 19 (a 20) „un idiot de village“ – „vesnický blb“ (snad spíše „hlupák“, „prostáček“, vzhledem k tomu, že francouzské „idiot“ je bezpříznakové, neutrální,

naproti tomu české „blb“ má pejorativnější nádech; s. 19 „venir de proposer“ je třeba vnímat jako vyjádření slovesného času (tedy: „víla mu právě nabídla“); s. 20 vyznačená pasáž – podmětem jsou stále „myslí“; tamtéž: „kterého popadl do zubů stroj“ (třeba „uchvácen soukolím stroje“).

Terminologie je pečlivě ověřována, byla konzultována s doktorandem z Katedry filosofie a dějin přírodních věd PŘF UK. I tak je diskutabilní převod některých výrazů, např. „esprit“ jako „duch“ („mysl“?), „pensée“ jako „mysl“ („myšlení“?), „chaleur“ jako „teplo“ („vřelost“), „froid“ jako „zima“ („chlad“?). U výrazu „bien“, „biens“ mi nezbyvá, než se spolehnout na interpretaci překladatelky.

Komentář: věnuje pozornost jak analýze zdrojového textu, tak výkladu o zvolené překladatelské strategii, zachycuje hlavní charakteristiku textu i popis metody překladu, komentuje některá obtížnější řešení, uvádí příklady překladatelských postupů a posunů. Podrobně vykládá důvody volby vybraných ekvivalentů pro termíny.

Hlavní námitky: Tvrzení na s. 26 o překládání „bez hlubšího porozumění“ je nešikovné, v této podobě nepřípustné. Studentka naopak projevila viditelnou snahu textu porozumět, našla si k tomu dokonce i konzultanta. Je ovšem pravda, že některé pasáže zdrojového textu nenabízejí jednoznačnou interpretaci a překladatel musí zvolit ten význam, který považuje za nejpravděpodobnější, nejpodloženější. Nejasné je tvrzení na s. 26 (a 28), že je „třeba dbát na uniformitu při překládání opakujících se výrazů“, resp. „překládat uniformně“ – myšlenka se dala vyjádřit lépe. Na s. 32 je nesprávná úvaha o nevhodném „plagiování“ stávajících překladů – je-li to možné, překladatel naopak má! citovat z již existujících překladů a svůj zdroj uvést. Dále je uvedeno, že Weilová „asi necituje podle žádného vydaného překladu“, není však vysvětleno, jak tuto skutečnost autorka práce ověřovala.

Technické záležitosti: Práce obsahuje minimum překlepů, grafické zpracování je velmi úsporné, ale v pořádku. Označování paginace zdrojového textu francouzskou zkratkou p. / pp. je zbytečné, matoucí.

Pro případné knižní vydání by překlad musel projít běžnou redakční úpravou, popřípadě lektorátem odborníka z oboru filozofie.

V souhrnu studentka předložila dobře odvedenou práci. Ačkoli vybraný text výrazně přesahuje standard požadovaný pro úroveň bakalářské státní zkoušky, zhostila se tohoto úkolu se ctí. Při překladu postupovala s pečlivostí a s promyšleně zvolenou strategií.

Navrhuji hodnocení známkou *výborně*.

V Praze dne: 21. 8. 2018

Vedoucí práce: PhDr. Jovanka Šotolová, Ph.D.

¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě